

ABC en INTEGRALE-KOSTENCALCULATIE

met elkaar vergeleken

Een bedrijf fabriceert vier producten AAA, BBB, CCC en DDD. Over een bepaalde periode zijn de volgende outputgegevens bekend:

	AAA	BBB	CCC	DDD
Aantal productieruns	2	3	6	20
Aantal instellingen	2	4	6	8
Output (eenheden)	10	20	50	200
Arbeidsuren/eenheid	1	2	1	2
Machine-uren/eenheid	1	3	2	1

De kostengegevens voor dezelfde periode luiden als volgt:

	AAA €	BBB €	CCC €	DDD €
Materiaalkosten/eenheid	20	60	40	80

De directe arbeidskosten bedragen € 5 per uur.

De overheadkosten van de ondersteunende afdelingen, tezamen met mogelijke kostenveroorzakende factoren, zien er als volgt uit:

Kosten ondersteunende afdeling	€	Mogelijke kostenveroorzakende factor
Instelkosten	20 000	Aantal instellingen
Productieplanning	15 500	Aantal productieruns
Variabele kosten op korte termijn	7 500	Arbeidsuren
Materiaaltransport	18 600	Aantal productieruns
Totaal	61 600	

Gevraagd

- (1) Bepaal via een ABC-aanpak de integrale kostprijs per eenheid voor ieder van de vier producten.
- (2) Bereken vervolgens de integrale kostprijs op basis van traditionele integrale-kostencalculatie (op basis van arbeidsuren).

Oplossing ABC-aanpak

	AAA	BBB	CCC	DDD
Materialen	200	1 200	2 000	16 000
Arbeid	50	200	250	2 000
Instelkosten (T1)	2 000	4 000	6 000	8 000
Productieplanning (T2)	1 000	1 500	3 000	10 000
Variabele kosten op korte termijn (T3)	150	600	750	6 000
Materiaaltransport (T4)	1 200	1 800	3 600	12 000
Totaal	4 600	9 300	15 600	54 000
Geproduceerde eenheden	10	20	50	200
Kostprijs per eenheid product	460	465	312	270

Toelichting

(T1) Instelkosten: € 20 000/20 instellingen = € 1.000 per instelling

(T2) Productieplanning: € 15 500/31 productieruns = € 500 per run

(T3) Variabele kosten op korte termijn: € 7 500/500 arbeidsuren = € 15 per

(T4) Materiaaltransport: € 18 600/31 productieruns = € 600 per run uur

Oplossing Integrale Kostprijsberekening - aanpak

	AAA	BBB	CCC	DDD
Materialen	200	1.200	2,000	16.000
Arbeid	50	200	250	2.000
Overheads (T5)	1.232	4.928	6.160	49.280
Totaal	1.482	6.328	8.410	67.280
Geproduceerde eenheden	10	20	50	200
Kostprijs per eenheid product	148,20	316,40	168,20	336,40

Toelichting

(T5) Op basis van arbeidsuren toegerekende overheadkosten: € 61 600 / 500 arbeidsuren = € 123,20

Vergelijking van de beide benaderingen

Bij de ABC-aanpak wordt gebruikgemaakt van een groter aantal en meer uiteenlopende kostenveroorzakende factoren vergeleken met integrale-kostencalculatie, die gewoonlijk uitgaat van een eenvoudig volumegerelateerd tarief. Bij ABC wordt onderkend dat sommige activiteiten geen verband houden met het volume; er wordt gebruikgemaakt van toerekeningsbases die niet op output zijn gebaseerd. De kostenveroorzakende factoren in ABC zouden daarom beter weergeven waardoor kosten worden veroorzaakt en meer nauwkeurige en zinvollere kostprijsinformatie opleveren.

Toepassing van traditionele integrale-kostencalculatie levert hele andere cijfers op met betrekking tot de kostprijs per eenheid voor product AAA, BBB, CCC en DDD:

	AAA	BBB	CCC	DDD
Activity based costing	460,00	465,00	312,00	270,00
Integrale-kostencalculatie	148,20	316,40	168,20	336,40
Verschil	311,80	148,60	143,80	- 66,40

Vergeleken met ABC leidt integrale-kostencalculatie tot:

- ✓ overallocatie van overheadkosten aan producten die in groten getale worden gemaakt en onderallocatie van overheadkosten aan producten waarvan er weinig worden gemaakt;
- ✓ overallocatie van overheadkosten aan producten waarvan de productie relatief arbeidsintensief is, en onderallocatie van overheadkosten aan producten waaraan minder arbeidsuren worden besteed.